

Dalra, dalosok, dagadjon dalotok árja,
 Dalt zengve a Sztálini Alkotmányra,
 a népgyűlésbe is dalok vigyék
 hírül nagy népek testvéri frigyét,
 zengjétek virágzó hazánkról a dalt,
 zengjétek a munkát, harcot, diadalt,
 s kit szívükbe zártak ember-milliók,
 Sztálint — a gondos apát, a bölcsét, a jót.

Fordította: TRENCSENYI-WALDAPFEL IMRE

RÉSZLET PJOTR PAVLENKO „BOLDOGSÁG“ CÍMŰ
 SZÍNDRÁMÁBÓL
 (III. felv. 2. kép)*

Voropájev: (belép, megáll) Áá, mindnyájan itt vagytok?

Gorodcov: Mesélj el mindent, de gyorsan, ne kínozz!

Voropájev: Tudjátok, mi történt velem? Sztálin elvtársnál voltam.

Léna: Jaj, ez mit jelent?

Natasa: Tudtam előre. Hú, mi lesz most?

Voropájev: Magam se hiszem el, ami történt.

Léna: Elhelyezték? (Arcát kezébe temeti.)

Voropájev: (Nem veszi észre.) Ezer évet fiatalodtam!

Léna: Mi?

Voropájev: Ezer évvel lettem fiatalabb.

Gorodcov: Ne kerülgesd, célozd meg és mesélj, Vitaminics, én sem vagyok vasból.

Voropájev: Életem legesodálatosabb eseménye... Barátaim, idehallgassatok (az asztalhoz lép). Engem ma az a megtiszteltetés ért, hogy Sztálin elvtárs hivatott... Beléptem, azt se tudtam még, hova, s akkor hirtelen meghallottam a hangját. Olyan hang ez, amit nem lehet elfelejteni. Egy öreg kertésszel beszélgetett...

Gorodcov: Iván Zaharicsal? na és?

Voropájev: Nem tudom, nem ismerem. Beléptem, de az izgalomtól a lábam a földbe gyökeredett.

Gorodcov: Stop, stop! Beszélj értelmesen, Alexej Vitaminics! Hol történt? Ki volt még ott?

Voropájev: Molotov elvtárs ült egy karosszékekben és valami írásokat írt alá. Sztálin elvtárs meg a kertésszel beszélgetett. Új ötletet, vagy mit ajánlgatott neki, de az meg ellenkezett...

Gorodcov: Ez csak Iván Zaharics lehetett.

Voropájev: ...ellenkezett, hogy ez az éghajlat erre nem alkalmas. De Sztálin elvtárs visszavágott: „Ne törődjék az éghajlattal, csak kísérletezzen bátrabban!“ A kertész se hagyta a magáét: „Joszif Visszarionovics, a klíma sok mindennek határt szab“. „Annyi baj legyen — felelte Sztálin — maga is, én is

* Kiadta az Új Magyar Könyvkiadó.

délvidékiek vagyunk, mégis jól érezzük magunkat északon. Nem megjósolták a bölcsek, hogy a gyapot nem érik be Kubányban, meg Ukrajnában és mégis beérett. Akartuk és ment. Akarni kell, az a lényeg és akkor célt is ér az ember.”

Gorodcov: Így mondta? Ilyen kerekén?

Voropájev: Így. Akkor aztán hozzám fordult: „Fáradjon közelebb Voropájev bajtárs, ne szerénykedjék. Rohamnál előljár, mikor meg felelni kell érte, elbújik?”

Gorodcov: Na nézd csak, már ezt is tudja! Ezt nevezem hírszolgálatnak.

Voropájev: Hagytok beszélni, vagy sem?

Jurij: Hallgassatok már, micsoda dolog ez?

Ogarnov: Rajta, Vitaminics, rajta!

Varvara: Olyan, mint egy késletetett akna. Idegtépő, hogy mikor robban.

Gorodcov: Folyékonyabban mesélj.

Voropájev: Sztálin elvtárs megszidott az éjtszakai rohamért. „Mesélték nekem — mondta —, hogy maga rohamra vezeti a kolhozokat.”

Gorodcov: Pontosan így fejezte ki magát?

Voropájev: „Nagyon érdekes, — mondta — de véleményem szerint nem egészen helyes.”

Natasa: És maga?

Voropájev: Én csak álltam, mint a cövek, még a lábamat sem éreztem.

Gorodcov: Kár! Ilyenkor fiatalosnak és fürgének kell lenni.

Varvara: Hallgass már!

Voropájev: Molotov elvtárs odatolt egy kerti széket...

Lenka: Hol történt az egész?

Voropájev: A kastély mellett a kertben. Leültem, ránéztem Sztálin elvtársra. Világos zubbony, világos kerek sapka volt rajta. Az arca is derűs.

Léna: Megöregedett?

Voropájev: Egy csöppet sem. Utoljára 41-ben láttam, a november 7-i felvonuláson. Nem öregedett, csak megváltozott. Új vonások vannak az arcán, bizonyos ünnepélyesség... De hát ez érthető, hisz a nép úgy tekint rá, mint a tükörbe, saját magát látja benne. A népünk is megváltozott, még fensége sebb lett.

Gorodcov: Tényeket, tényeket, gyerünk.

Voropájev: Én hallgatok. Molotov azt kérdi, hogy áll az egészségem, hogy élek. Mondom, nem valami könnyen.

Gorodcov: Na, Alexej Vitaminics, igazán csodállak. Kiváló szónok létedre ilyen laposan beszélsz... Ejnye, ejnye...

Léna: Ne zavarjátok. Nem látjátok, hogy a lelke mélyéből beszél? És mit felelt Sztálin elvtárs?

Voropájev: Ezt: „Jó, hogy ilyen egyenesen megmondja. Úgy van, egyelőre rosszúl élünk, de közölje barátaival: rövidesen minden jóra fordul. Az élelmezést, — mondta Sztálin elvtárs, — a Párt ugyanolyan eréllyel oldja meg, mint annakidején az

iparosítást. Mindeni megteszünk, hogy az emberek jól éljenek, jobban mint a háború előtt."

Natasa: Jaj, hogy szeretem, ha tudnátok.

Gorodcov: Csöndesebben, ti... Most jön a legfontosabb...

Voropájev: Aztán kikérdezett az emberek feől. Ki lakik itt, hogy élnek és hogy dolgoznak. Én meg mindnyájatokról beszámoltam.

Léna: Sztálinnak?

Voropájev: Elmondtam, hogy Gorodcov búzával álmodik.

Gorodcov: Így megeredt a nyelved? Ejha! És ő mit felelt? Hogy nagy feladat?

Voropájev: Kettőt-hármat lépett, elgondolkozott és azt mondta: ez vágyódás a nagy, a legnagyobb tettek után, de azt üzeni, s ezt mint katoná megérted, ez itt a második vonal.

Gorodcov (kihúzza magát): Igenis, második vonal.

Voropájev: Amint a kenyérkérdés megoldódik, ránk kerül a sor. Mert akkor mindenre lesz szükség, szőlőre, fügére és olajbogyóra is. De azt mondta, ha mégis olyan nehezen bírja Gorodcov, át kell helyezni búzatermő vidékre, a síkságra...

Gorodcov: Engem? Az a földre? Nem. Helyesbitem a hadije'entést. Ahol én egyszer megvetem a lábam, onnan engem nem löknek felre. Miért nem ezt jelentetted? Megmutatom én, mit tudok a föld nélkül is.

Ogarnov: Hallgass szomszéd. Lehet, hogy olyan vagy, el is hiszem neked, de az itt a fontos, hogy Sztálin elvtárs rólad is akar gondoskodni. Rád is gondol.

Gorodcov: Nem vagyok én rokkant, hogy rólam gondoskodjanak. Nincs nekem semmi fogyatékoságom! Ilyen nagy embernek beszélnek rólam és nem azt mondják, amit kellene.

Natasa: Mi ütött belétek? Halljuk tovább!

Voropájev: Rólatok is őszintén szóltam Natasa és Jurij. (*Natasa arcát tenyerébe temeti, Jurij átöleli.*) Sztálin elvtárs jól ügyelt rám és hosszú hallgatás után így szólt: „Ha az ilyen embereket, mint ezek a Podnyebeszkoék, talpraállítjuk, messzire jutunk.“

Jurij: Nem is hiszem, hogy ezt mondotta... Natasa, hallod?

Natasa: Hallottam, de mintha álmodnék... Egyesmi csak álmában fordul elő az emberrel.

Voropájev: Rólad is beszéltem Léna. (*Léna előlép, félretolja a többieket és elé áll.*) Elmondtam, hogy mennyire meg tudtad őrizni lelked tisztaságát a háború alatt, hogy milyen akarat-erő van benned, ő meg...

Léna: Sztálin?

Voropájev: Igen, Sztálin azt mondta, hogyha ennek a Zsurinának az akaraterejét...

Léna: Azt mondta, Zsurinának?

Voropájev: Igen, — hogyha ennek a Zsurinának az akaraterejét helyes útra tereljük, akkor ez az erő-hagyeket mozdit.

Léna: Miért is beszélt rólam? Hogyan éljek ezentúl?

Voropájev: Miért, hogyan?

Léna: Hogy éljek ezentúl? Sztálin azt mondta: „Zsurina hegyeket tud elmozdítani. De hát elmozdítottam én egyet is? Soha többé nem lesz nyugtom.

Gorodcov: Várj csak kislány, ettől a beszélgetéstől nekünk se lesz többé nyugtunk. Be vagyunk kerítve, becsületszavamra. Most mutasd meg, mit tudsz, ha beleszakadsz is. Na gyereünk, pakkolj csak ki mindent. Ki ne felejtse egy szót se, most már nem lehet titkunk egymás előtt.

Voropájev: Beszéltem rólad is, Viktor, hogy becsülettel tartod főnő a sztálingrádi hősök nevét, beteg létedre az első sorban haladsz. Meg rólad is Varvara.

Varvara: Jól bemártottál minket: kitüntetést kaptunk, pedig meg se szolgáltuk.

Lenka: És mi lett a virágaimmal?

Voropájev: A virággal érdekes dolog történt. Köpenyem zsebébe dugtam a csokrot és meg is feledkeztem róla. Egyszer aztán kirántottam a zsebkendőmmel.

Lenka: Jaj, jaj, pedig mennyi gonddal szedtem.

Voropájev: Valaki ott állt mellettem, fölvette, én meg újra zsebre vágtam. Sztálin elvtárs kíváncsian ütötte föl a fejét, s így szólt: „Tudomásom szerint a virág nem zsebbevaló. Adja csak ide.“ Azzal elvette, vázába tette a többi közé. „Vagy talán másnak szánta?“ — kérdezte. Én pedig elmeséltem, hogy éppen Sztálin elvtársnak szedted ezt a virágot.

Lenka: Ju-ju-juj!

Voropájev: Sztálin elvtárs aztán meghagyta, hogy hozzak neked süteményt... Hol is van? Itt van... És adjam is át... aminek most öröme! tesztek eleget, Pvrozsenkova elvtársnő.

Lenka: Jaj, pedig ezt nem চেতtem meg... Megyek, megmutatom a többi pajtásnak... Szabad hencegnem?

Voropájev: Erre vonatkozólag nem kaptam utasítást, de azt hiszem lehet!... Szóval, elvtársak, nagyjából mindent elmondtam.

Gorodcov: Hogyhogy mindent? És felőled mit döntöttek? Mi a parancs?

Voropájev: Felőlem? Mi is van velem?... Hát alapjában véve engem is megdicsért Sztálin elvtárs. Általában jó véleménye lehetett. Igen, azt mondta, derék legény vagyok.

Lenka (üvölténi kezd): Aljosa bácsi, akkor mi lesz velem? Ne hagyjon el minket, Aljosa bácsi!...

Voropájev: Mi van veled, Lenka?

Lenka: Mi lesz velem maga nélkül, mi lesz?

Voropájev: Ebből egy mukkot sem értek.

Natasa: Azt akarja mondani... tudja... most hogy magát kiemelték, persze megértjük... hogy magára nagyobb feladat vár... (Könnyek között) Ne feledkezzék meg rólunk, Alexej Venyiaminovic! Mi mindig emlékezni fogunk magára.

Lenka: (még hangosabban bög.)

Voropájev (nevetve): Kedvös barátaim!... kis ördögfiókaim, Sztálin elvtárs azért dicsért meg, mert veletek vagyok itt, a néppel...

Fordította: ERDŐDI JÓZSEF